

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad cat. olicarum partium proposita promovenda, id equidem nobis libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesleljük XIII. L. ó. pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, esütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknben.

Községi néppárt.

A hontmegyei néppárt vezetősége kezdi meg a néppárt községi szervezését. Üdvözljük a néppárt buzgó harcosait, hogy ilyen jó példával járnak elől. S hogy másutt is kövessék s lássák, hogy miképp szervezkednek Hontban, itt közöljük azt a felhívást, melyet a honti vezetőség szétküldött. A felhívás mindenkielőtt utal arra a helyzetre, melyet az általános választójog behozatala fog teremteni s aztán így folytatja:

A nemzetközi szociáldemokraták elveit ismerjük már. Nem rég alakult meg a radikális demokrata párt is, amely csatlakozván a nemzetközietekhez a népoktatás államosságát, a felekezeten kívüli felsőbb oktatást, a szerzetesi tanítás eltávolítását, az egyházi vagyon szekularizációját, a vármegyei igazgatás államosítását és az igazgatásra vonatkozó büntető rendelkezés eltávolítását tűzte ki céljául. Ha ezen törekvésekhez még a nemzetiségek szeparatiztikus mozgalmait is tekintetbe vesszük, előtünk áll a veszély egész nagyságában, amely megsemmisítéssel fenyegeti mindazon javainkat, a melyeknek megszerzése századok keserű küzdelmeinek, szenvedésének és vértanúságának volt az eredménye.

Ily áramlatokkal szemben a néppárt sem ma-

radhat téttlenül, hanem követeli magának a jogot, hogy a vezetést átvegye.

A néppárt egyeséges, keresztény szellem visszaállítását, a politikailag független, gazdaságilag erős keresztény Magyarország megalapozását s annak mint alkotmányos királyságnak fentartását tűzte zászlajára. Tántoríthatatlan hűséggel viseltetvén a megkoronázott király szent és sérthetetlen személye iránt, míg egyrészt az alkotmányos király törvényeinek szerint megillető felségjogait elismeri s azokat fentartandóknak véli, másrészt örökös afelet, hogy a királyi végrehajtó hatalmat gyakorló kormány a törvényszabta határokat túl ne lépje. Gazdasági programja felőlélvén az összes termelési ágakat, arra törekszik, hogy a földművelés, ipar és kereskedelem békés összhangban fejlesztesse s hogy ezen termelési ágak egyike se részesüljön előnyben a többiek rovására. Felismerve a szövetkezési eszmének a összes társadalmi rétegekre kiható áldásos erejét, ezen eszme hathatós fejlesztését és támogatását tűzi programjául. Védelmébe veszi különösen a kis gazdasági vállalkozásokat, a melyek a nagy gazdasági vállalatok ellenében a mezőgazdaságban a földművelés, ipar és kereskedelem békés összhangban fejlesztesse s hogy ezen termelési ágak egyike se részesüljön előnyben a többiek rovására. Felismerve a szövetkezési eszmének a összes társadalmi rétegekre kiható áldásos erejét, ezen eszme hathatós fejlesztését és támogatását tűzi programjául. Védelmébe veszi különösen a kis gazdasági vállalkozásokat, a melyek a nagy gazdasági vállalatok ellenében a mezőgazdaságban a földművelés, ipar és kereskedelem békés összhangban fejlesztesse s hogy ezen termelési ágak egyike se részesüljön előnyben a többiek rovására.

Széleskörű, a gazdasági élet egész területére kiható gyökeres közgazdasági reformpolitikát indított meg és jórészt ezen politikának köszönik létüket azon népjóléti törvények, amelyeknek megalkotása törvényhozásunk majdnem egész tevékenységét igénybe veszi. A néppárt az országban a kereszt jelében társadalmi megújodására törekszik, serénykedik a nép bajainak kutatásában. A nemzet jogairát és az alkotmányunk megerősítéseért folytatott harcban bátorságot, a tanácsban mérsékletet tanusít. Kerüli az üres jelszavakat és külső hatást, zajtalanul, feltűnés nélkül munkálkodik a haza javára, a nép boldogítására. A nemzetfentartó kereszténység alapjára helyezkedik, azért zászlaja alá szöli a felekezeti különbség nélkül a keresztény Magyarország minden hű fiát.

A néppárt elveit az egész országban, de különösen Hontmegyében a választók legnagyobb része eddig is szívében helyeselte, meggyőződésében magáévá tette, bár képvisletében többségre nem vihette, mert az eddigi kormányzati rendszer működtetését teljes erővel megakadályozta.

Pártunk nem akarja ámitani a hiszékeny elemeket: nem igéri, hogy munka, dolog nélkül kenyérhez, jóléthez juttatja a polgárokat, biztosítani akarja a régi keresztény Magyarországot, „melyről apánk nagy busan szolt, hogy itt hajdan jó élet volt,“ a nép érdekét akarja, biztosí-

Velencében.

— A Fejérmegyei Napló credeti tárcája. —
(Vége.)

Kirándulások.

Megvallottam és nem tagadtam, hogy Velencébe elsősorban nem a művészi élvezetért, hanem pihenni és fürödni mentem. Láttam sok szépet, de ezeknek a gyönyörűsége úgy hullott rám, mint a hogyan a nap sugara melegen. A rendez, szinte programszerű szórakozások mellett azonban új dolgokat is kerestünk. Ilyen volt a mi kirándulásunk

San Lazzaro szigetére.

Velence egész környéke kisebb-nagyobb szigetekkel van körülvéve. A távolabbiakon falvak, tanyák épültek, ilyen maga a Lido is, kettőn óriási, vastag, magas falakkal körülvett örültek-háza van. Egyiken pedig, szent Lázár szigetén az örmény szerzeteseknek van csodás, kedves, bájos kolostoruk.

Nincs messzebb Velencétől 4—5 kilométernél. Mi Lidortól mentünk oda gondolán. Kis félóra alatt ott voltunk. A portánál bejelentettük, hogy magyarok vagyunk s a kolostort szeretnénk megnézni. Bevezettek bennünket egy kis szalonba, a mely a tetejéről a padozatig csinos, nagyrészt régi olajfestésű képekkel volt feldisítve. Nemsokára megjelent egy hosszú fekete szakálú fiatal páter s udvariasan tudunkra adta, hogy ha megelégedünk vele, németül szívesen kalauzolt bennünket a kolostorban. Jobb hiányában megelégedtünk a némettel is, a mit ő is csak úgy gyötört, akár jó magunk. Maga az épület tulajdonképpen egy négyzetletű csinos virágos udvar körül

épült, a melynek közepén egy hatalmas magnolia fa terjeszti szét sötét árnyékát. Az épület alja nyitott széles folyosó, a melynek hűvös, kedves árnyékában sétálva, elmélkedve, tanulva töltik napjaikat a jó páterek. A tiszta lépcsőházban felhaladva megnéztük a pompás könyvtárt, régi hatalmas kódexeket, a régiségért, éremgyűjteményt, a Byron-szobát, a hol a nagy költő visszavonulva, teremtő zsenijének áldozott. Egyébként az intézetnek nem egy igen-igen előkelő látogatója volt. Császárok, királyok és királynék nem egyszer látogattak meg a bájos San Lazzaro szigetet lakóit és nem egy ajándékozta meg a jámbor atyákat maradandó emlékekkel. Majd a tiszta, szép ebédőt néztük meg, végül pedig a gyönyörűsége szép kápolnát, a melynél bájosabbat, mystikusabbat alig-alig láttam világjártamban. Nem tudom, a szent csendességnek, a pihenésre vágyásnak hangulata kellette-e bennem ezeket az érzelmeket, de úgy éreztem, hogy boldog, nagyon boldog emberek lehetnek azok, a kik itt élhetik le az életüket.

Van a kolostornak még egy pompás szép nyomdája is, a hol örmény kiadványokat készítenek, még pedig oly remek, művészi kivitelben, a melyet bátran megirigyelhetne tőlük akármelyik legelőkelőbbnek nevezett nyomtató intézetünk is.

A mint a bennünket kalauzoló páterrel hallottuk, kolostoruk tulajdonképpen papnevelő intézet s kelet számára képezi a misszionáriusokat. Egy csomó fiatal papnövédekét láttunk is a kolostor kertjében, éppen csendes szórakozásuk közepett. Az egész intézet pedig mint semleges terület kelet egyik hatalmaságának, a török szultán Ó Felségének protektorátusa alatt áll.

Épen a kolostor kertjébe akartunk megnézni, a mikor hosszú óta készülődő vihar teljes mértékben kitört, vad szélvész rohant végig a ten-

geren, felkorbácsolva a pihenő vizeket, hófehér tarajt képezve a haborgó hullámok homlokán. A sötét, terhes felhők rongyokká szakadozva, szinte a tenger színét söpörték uszáljukkal. Kövér, nehéz esőcseppek verték a tengeri s csakhamar oly sötét lett, hogy szinte megdöbbenett bennünk.

Vissza a kolostorba! A folyosóról bejert bennünket a zápor s így a szalonba szorultunk, a hol három amerikai miss — egyik hosszabb, mint a másik, egyik zörgőbb csontu mint a másik — már ajtóban elmélkedésbe merülve várták következőket.

Mi lesz most? Ha ez a zivatar benyúlik az éjszakába — hiszen nem is voltunk már messze tőle — mi lesz velünk. Mi férfiak, pláne papok hamarosan megbarátkoztunk a gondolattal, hogy a jó szerzetesek majd csak szorítanak valahol egy cellában egy kis szállást számunkra, de két magyar hölgy valóságos kétségbeesett a gondolatra, ha nekik talán órákat kellene eltölteni a kolostor néma falai között.

En pedig úgy vágyódtam, bár egy nehéz sötét kárpit vonulna a kolostor köré s választana el a világ minden zajától, hogy itt visszavonulva, csendben, békességben, senkitől nem, csak az Istentől látva, senkit nem, csak az Istent ismerve, kellene átélni egy élet hátralevő nem sok napjait. Körülöttünk a tenger csendes, vagy rajongó áradata elfogná a világ minden lármáját, a köznapi élet fölkavargó porfelhőit. A kolostor csendjét nem zavarná semmi, ott csak a virágok illatoznak, ott csak a beszűrődő napsugár mutatja az élet ünnepét. Ott nincs a szenvedélyeknek, a büszke akarattak tere, mert minden lemondásra tanít. Ha szütemintesz a világba a zsidongó Velence felé, a hol a világ anyyi hazugja kavargog, egy egész tenger áll közötted és a világ

Mai lapunk 4 oldal.

00000350

tani az által, hogy ő válasszon most képviselőket érdekének saját képére és hasonlóságára. De hogy a nép ezt józan megfontolással, tiszta meggyőződéssel tehesse: ismernie kell az erjedő eszmék irányzatát, észlelnie kell a forrongó pártok célzatát. Ezt pedig csakis olvasás és tanulmányozás, különösen pedig tömörülés által érheti el.

Hont vármegye néppártjának alulírott vezetősége elhatározta tehát, hogy e céltól minden községben, hol elvtársai vannak és lesznek, megalapítja a községi néppártot. Ezek körükből válasszák meg elnököket, két alelnököt s 4 bizalmi férfit. Az így megválasztott vezető férfiak egyike a központi végrehajtó bizottságban képviseli saját községét, hogy így tömörülve az egész megyei néppártban, egy mindnyájáért s mindnyája egyért küzdjön.

Ez évben ejtik meg a megyebizottsági tagok általános választása; itt is a csoportos községek elnökei együttesen jelölik meg egyéneiket, a kiket bizalmukkal a megyei törvényhatóságba beküldeni akarnak s azokat minden nyomás, visszaélés mellőzésével válasszák is meg. Egyszóval minden jogok gyakorlásában az összetartás erejére támaszkodva vigyék elveiket s egyéneiket diadalra.

Minden megalakult néppárti községnek ingyen küldünk két példányban hetilapot, „Néppárt”-ot. Hogy kinek nevére járjon ezen két példány, azt a helyi elnökség, a megalakulási „Jegyzőkönyvében” jelezi s a „Jegyzőkönyvet” másolatban Gálffy Istvánnak, mint a központi vezetőség ügyvezető alelnökének Kemencére beküldi.

Azonkívül, ha többen szeretnék odahaza saját nevükre is jártni a lapot, hogy behatódobban tanulmányozhassák az ország politikai hullámvéréseit, bizalommal forduljanak Gálffy Istvánhoz, ki számukra a lapot fele árban megrendeli.

Jelen felszólításunkat nagyobb részben a lelkes urakhoz küldjük, kik legjobban ismerik a népet s a helyi viszonyokat és tisztelettel kérjük, szives-

kedjenek a községi néppártot községeinket azonnal, személyesen megalakítani, vagy azzal egy értelmes, tisztességes helybeli lakost megbízni. Az itt felvett alakulási „Jegyzőkönyvet” hiteles másolatban Gálffy Istvánnak beküldeni; ugyancsak az akadályokat, melyek a néppárt működésének megkezdését s tömörülését gátolnák, ő vele tudatni, ki a vezető központtal egyetértőleg intézkedni fog az akadályok legyőzése iránt.

Ha a főtisztelendő urak közül valamelyik nem volna abban a helyzetben, hogy saját hatáskörében a pártot szervezze, kegyeskednék azt tudatni, hogy a vezetőség egyik vagy másik tagja a helyszínére kiszállva, a szervezésben segítségére lehessen. Ha pedig azon nem remélt eset állana elő, hogy a főtisztelendő urak közül egyik vagy másik egyáltalában nem tehetne eleget kérelmünknek, kegyeskedjék azt az egyént megjelölni, akit ez ügyben megkereshetnénk.

Hazafias üdvözléssel maradjunk:

Baró Billot Nándor, dr. Plechló Jenő,
Szokoly Alajos, Gálffy István,
Schreiber Aladár, Vizsolyai Károly,
gróf Obendorf Hugó, gróf Somsich Ödön,
gróf Wilczek Vilmos.

UJDONSÁGOK.

Időjelzés: Meleg, elvélve csapadék, zivatarok.

— **Kinevezés.** A helybeli m. kir. 17-ik honvédgyalozezred parancsnokává Teleházy Jánost, a munkácsi 11. honvéd gyalozezred volt parancsnokát nevezte ki ő felsége.

— **A honvédség köréből.** Braun Antal törzstisztjelölt-századosot Pozsonyba az első zászlóalj parancsnokává nevezték ki.

— **II. nemzeti sakkverseny.** A II. nemzeti sakkverseny árva városunkat szívelte meg jelenlétével. A versenyre jelentkezett ugyszólván majdnem minden jeles sakkistánk. Megjelentek: Abonyi István (Budapest), Demeter Konrád (Liptóvár),

Exner Győző (Székesfehérvár), Forgács Leo (Budapest), Smogrovics Jenő (Bazin), Szokoly Dezső (Székesfehérvár), Réti Richárd (Bazin), Steiner Bernát (Budapest), Gajdos János (Budapest), Kovács Gábor (Favérth), Merényi Lajos (Budapest), Bárász Zsigmond (Budapest), Székely Jenő (Győr), Földes Gyula (Budapest) és Cseh István (Székesfehérvár).

A versenyzők nagyrészt már vasárnap délelőtt megérkeztek s beszéltek meg a verseny feltételeit. Havaši Artur tornavezető kisorsolta a játékosokat. Este fél 9 órakor a Vörösmarty-kör termében bankett volt a versenyzők tiszteltére. A banketten résztvettek a komáromi és győri sakkegyesületek részéről a megnyitásra érkező kiküldöttek is.

A versenyre 19-en neveztek. Közülök csak Dalmý Barna, Müller Nándor dr. Kepes Miklós és Wischogrod Pál nem jelentek meg.

A verseny megnyitása hétfőn délelőtt volt, melyen Exner Győző, a székesfehérvári egyesület elnöke szép beszédben üdvözölte a megjelenteket. Aztán nyomban hozzáláttak a versenyzők a babérok és koszorúk fonogatásához illetékesen:

I. fordulat. Forgács legyőzte Székelyt, Exner Földest, Bárász nyert Smogrovicsal szemben, Cseh nyert Demeterrel szemben, Kovács nyert Réti ellen, míg Szokoly—Merényi és Steiner—Gajdos játszmája eldöntetlen maradt. Abonyi szabad volt.

II. fordulat. Steiner legyőzte Kovácsot, Bárász Szokolyt, Abonyi Demetert. Gajdos szabad volt. A többi verseny folyik.

— **Az egri dalversenyen** a DV. dalárda is részt vesz. Az impozánsnak ígérkező verseny e hó 15, 16 és 17-én lesz. A szép ünnepségek keretében lelezzik le Eger egyetlen szobrát, a Dobószobrot. A déli vasutiak jónévi dalárdája verseny dalait vasárnap d. e. fél 11 órakor a Szent István tereben városunk közönségének is bemutatja. A dalkezdveők szives megjelenését kéri.

— **Sztrájk.** A szociáldemokrata asztalossegédek tegnap sztrájkba léptek. Bizonyosan akarnak valamit!

— **Kirándulás.** Pompás kirándulásban volt része vasárnap a Székesfehérvári Polgári Dalkörnek. A kirándulás színhelye Balatonvilágos volt, hol nemcsak Fehérvárról, hanem a környékből is számosan vettek részt. A megérkezést

hiúságai, vásári lármája közt, ha a magad erejére támaszkodol sohase juthatsz át határain. De miért is kívánál átjutni. Mikor a látó szem a végtelenség határaiba mélyed, nem akad meg a világ kicsinyes hiúságain, itt nem hazudik senki, itt nem ámit senki, itt minden igazság, mert legközelebb áll az igazság forrása, maga az Isten, a ki ott a kápolna csendjében, misztikus féltomágyában mintha a karjait tárná feléd s szinte lebilincselő erővel vonz magához, hogy „jőjj hozzám, a kik fáradozol és terhelve vagy és én megenyihílek tégedet.” Ha szived fáj, ha ledkedet égeti a fájdalom láza, ha rosszaknak találod az embereket, ha önmagadban hasonlottál meg és nincs nyugalom, jőjj, jőjj én hozzám, én vagyok a Nyugalom, én vagyok az Élet, én megenyihílek tégedet, ebben a szent csendességben a tiéd leszek teljesen s te az enyém leszes teljesen. Jőjj hozzám!

S az ember gyenge, az embert vágyai vezetik. Gyengék vagyunk a lemondásra még akkor is mikor úgy érezzük s gyarló esztünk úgy tudja, hogy többet, mindennél többet, harmóniát, nyugalmat nyernénk, a mely mindennél többet ér.

A szélvihar kitombolta magát, széthasogatta a föllegek kárpitját s eltűnt messze-messze, valahova a dalmát partok irányában. A nap lenyugodni készülő sugaraival végigaranyszta a tenger kifáradt, pihenésre tért hullámain. A fehér vitorlájú hajók ott villogtak a napfényben, a sirályok, a melyek hőszi szárnyaikkal oly lármában vijjogtak előbb a vihar tombolása közt, most szintén pihenőre térnek a hullámok sík felületére.

Utársaink, a kik három-négy gondolával is jöttek utra készülődtek és boldognak, nagyon szerencsésnek érezték magukat, hogy megszárdultak attól az aggodalomtól, a mely őket talán órákra is lekötötte volna egy csendes kolostor némaságához, a hol az egyszerűség és a béke-

ség kiszorítja a világ lármáját és hiúságát.

Felültünk gondolainkra. A szél még erődödött, de nem volt hatalmas már felettünk. Továbbkötünk, de szememet nem tudtam levenni erről a nekem feledhetlen szent helyről.

Kirándulás Páduába.

Velencei tartózkodásom utolsó napján egy kellemes kirándulásra szántuk magunkat.

Ki ne ismerné páduai szent Antalt, azt a jóságos, csodatevő szentet, akinek a szive mindig nyitva volt, valahányszor a nyomorúság lepergő könnyeit látta.

Velencében lenni s Páduába el nem menni, nem lett volna szép tőlünk. Hiszen mi magyarok is gyengéd szeretettel ragaszkodunk az irgalmaság apostolának tiszta, alázatos alakjához.

Akkorra már meg is szaporodtunk. Két kalocsai s egy esztergomi professzor növelte a társaságunkat.

A vasutig gőzhajón mentünk, onnan gyorsvonaton egy óra alatt Pádovába jutottunk. A vonat egy jó negyedórán tengeren keresztül épített töltésen robogott tovább. Aztán bájos, s mondhatatlanul gazdag terület következett. Nem hiába képezte Lombardia' évezredeken keresztül a népek irigységének és vetélykedésének tárgyát. Egyik hadsereg a másikat irtotta vértől ázott s dűsan termő területein. A milyen volt a multban, olyan ma is: egy valóságos virágos kert. A kiasszottságnak, a kiéltésnek szomorú területeit ugyan hiába keresnénk Lombardiában. Ott minden virul, bármerre néz a tekintetünk. Rétek, szőlőföldek, ős kükoricák, kepekkel tarkázott szántóföldek, gyümölcsösök, ezek gyönyörködteik a szemünket, bármerre nézünk is. Rongyos falvakat persze szintén hiába keresnénk, hiszen a hol a föld ily bőséges kamatokkal jutalmazza a beléje fektetett fáradságot, ott az embernek is boldognak kell lenni. Két-három nagyobb város

mellől elrobogunk, míg egy órai rohanás után Pádovában vagyunk.

Csinos, kedves olasz város. Az utcai persze mód nélkül szűkek, mint általában az olasz városoknál ismeretes. Ezt azonban megszoktuk már, hiszen mindannyian voltunk már Olaszországban. Meglepőbb volt azonban az, hogy az utcákon csak nagyon kevés emcert találtam. Egy akkora városban, mint Pádova, nyársgó, forrongó életet képzeltem, s a valóság mintha kihaltságról akarna meggyőzni.

Villámossa ültünk s utunk iránya a nagy szent temploma lett volna. Egy hatalmas, legalább 40 szoborral díszített térségre értünk, ahol egy óriási templom iveri alá jutottunk. Először ezt gondoltuk szent Antal templomának, míg egy ott ácsorgó talán, aki jó borralal fejében már bele is kezdett a magyarázásba, meg nem értette velünk, hogy rossz helyen járunk. Mentünk tovább s egy negyedórai tévelygés után a szűk, kanyargós utcákon végre megtaláltuk a mi szentünket.

Nem mondhatnám, hogy a templom díszessége valami nagyon meglepett volna. Sőt ellenkezőleg! Inkább az ékesség nélküli mivolta ejtett bámulatba. Hja! persze! Ezt már nem a középkor alkotta. Nem az a Velence volt itt az ur, a mely a Földközi tenger vidékeiről harárcsolt a kincseket s csméit ha tetszett márványba, ha tetszett ezüstbe, vagy akár aranyban örökítette meg.

Az egész templom tulajdonképen bámulatos kupolacsoportozat, a melyeket nem győz az ember eléggé csodálni, hogy mikép fonódnak egymásba oly művésziessen s miként maradhattak fenn évszázadokon keresztül az idő annyi viszontagságai között.

De nem volnék igazságos, ha a modern művészet alkotásainak bájoságát megtagadni akarnám. Bizony történt sok szép páduai szent Antal templomában is. Azok a kápolnák, a melyeket az egyes nemzetek kedvelt szentjük tisztele-

kellemes fürdőzés követte, mely után a pompás számokból álló műsor lebonyolítása következett. Eljénből, tapsból persze bőven jutott az érdemes szereplőknek. A vig. társaság az esti 9 órai vonattal utazott haza, de voltak, kiket még a felkelő nap is Világoson látott.

Méhészeti tanfolyam. A gödöllői két éves méhészeti tanfolyamra a földmívelésügyi miniszter pályázatot hirdet. Pályázhatnak 16—35 éves egyének, akik teljes ellátásban és évenként 60—60 korona ruhapénzben részesülnek. A kérvényeket a földmívelésügyi miniszterhez 1907. augusztus 15-ig kell beadni. A kérvényhez csatolandó: keresztlevel; elemi iskolai bizonyítvány négyévről; bizonyítvány arról, hogy folyamodó egy évet, mint segédmunkás mező-, kert-, szőlő-, vagy erdőgazdaságban töltött; bizonyítvány, hogy e két évi időtartam alatt katonai szolgálat teljesítésének ideje nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, akik már hadkötelezettségüknek eleget tettek.

Uj portomentesség a ipartestületnek. Az ipartestületek az eddig élvezett portomentesség mellett, a posta és távirárendeletek тұrában fel-lelhető 9622/906 számú belügyminiszeri rendelet alapján még a következő ügyekben igényeiket portomentességet: 1. Békéltetőbizottság elé szülő idézések és bizottsági behívók szétküldése. 2. A tanoncok hatósági elintézését igénylő ügyekben és segédtagokkal, tanukkal, illetőleg tanoncokkal és azok szülőivel, vagy gyámjaival szemben, — mindkét esetben —, Iparhatósági ügyben portomentes — záradékkal.

A keresztény szociálista építómunkások megelégtelvének a pusztító áldatlan állapotokat a létrejött egyezség alapján hétfő óta valamennyien munkába állottak. Még 14—15 munkásra volna is szükség.

Táncantánosi jelentés. Bátor vagyok a m. t. szülőket és a táncot tanulni óhajtó ifjúságot értesíteni, miszerint e 7—9 éves teljesen különböző zártkörű táncantánfolyamot nyitok, mely naponként délután 6 óráig esti 8 óráig tart. Beiratkozni már máfól fogva lehet lakosom, Palotai-utca 15 sz. 1. emel. Tisztelettel *Sorecz József* okl. táncantánosi.

Az Otthon kávéházban Bioskop e heti műsora a következő: 1. Vak tüziárma (mulató). 2. Elvárászolt ház (mulató). 3. Elvezetett szemüveg (mulató). 4. Kelemelen utitárs (mulató).

Ére s a maguk dicsőségére emeltek oly bájosak, hogy aki egyszer is látta tisztelettel hajol meg előttük. A németek, lengyelek, osztrákok s még néhány nemzet megépítette már a maga kápolnáját s az ujkori művészet annyi igazó szépséget hordta bennük össze, hogy méltó dicsőségükre válik. A főoltárt most díszítik s ez oly szép lesz, hogy a legszebb templomok ékességével vetélkedik.

A legfőbből, szent Antal oltáráról most akarok szólni. A templom evangéliumi oldalán áll. Itt van a szent eltemetve. Magasan álló koporsója felett a délelőtti folyamán egyik szentmise a másikat éri. A hívők pedig sűrű tömegben buzgó imába merülve állják körül. Maga az oltár óriási ezüst oszlopokkal van díszítve s akkora ezüst gyertyatartók vannak mellette, mint egy fenyőfa. Hogy művészi kivitelük épen nem áll háttérben, az is természetes. Az oltár körül hatalmas márvány reliefek vannak, a melyeken a szent csodái vannak megörökítve. Érdekesnek találtam, hogy a kik a szent pártfogását kérték, kezüket annak koporsójára tették, mintegy így jutva vele közelebbi érintkezésbe. Természetesen mi is követtük példájukat, imádkoztunk magunkért s azokat, a kiket szeretünk.

Még megnéztük a templom mellett levő hatalmas kolostort, annak szép könyvtárát, vetünk néhány apró emléket s a déli órákban visszaindultunk Velencébe.

Ez volt az utolsó nap. Az édes, kedves kirándulásnak vége szakadt. Elfogott engem is az utazással járó láz. Alig találtam helyemet. Az én jó Miska barátom, a kivel közel két hetet töltöttem árnyéknélküli, feledhetlen egyetértésben és szeretetben, szomorúsággal vette tudomásul, hogy az óra közeleg s hogy kicsi szobáskánkban ezután egyedül fogja aludni az igazak álmát, nem lesz, a ki sóhajaira megadja a refrént, nem lesz a ki bánatosan rezgő hangján kezdett nótá-

5. Kigyó ember (mulató). 6. Vihar áldozata (dráma). 7. Párizsi lövésény (mulató). 8. Csintalan cukrászina (mulató). 9. Órdög és a fia nagy színjáték 3 felvonásban, 35 képpel.

Rablás az uton. Kovács Sándor nagykajdi illetőségű napszámos a napokban Sárospatatra vetődött. Mint afféle idegen ember, hogy eligazoghassék, egy férfilt és egy nőtől kért tanácsot. Az ismeretlen pár vállalkozott; alig haladtak azonban pár lépést; a férfi rávetette magát a napszámosra, a földre teperte s elvette 40 K. készpénzét. Aztán az asszónyval együtt meglépett. Az eset persze a csendőrség elé került, mely a rabló párt el is fogta. A férfi Takács István, 26 éves napszámos, a nő pedig szive választotta, a 40 éves Sárközi Imréné. Most mindketten fogházi lakók.

A ragályos betegségek hathatósabb megakadályozása céljából a belügyminiszter fertőtlenítő tanfolyamot nyit Budapesten. A tanfolyamokon elsőrangú tanárok tartanak előadásokat. A tanfolyamra bárki jelentkezhetik, utána a hallgatók bizonyítványt kapnak. A hatóságok felkötöttei előnyben részesülnek. A tanfolyam teljesen ingyenes.

Tűz volt pénteken délelőtt a Kisperkátához tartozó Barátlakás pusztán Kupfler Benő bérletgazdaságán. Mintegy 840 csomó buza, gépkocsi, zsákok, a cséplők ruhái 20 ezer korona értékben estek a tűz martalékául. Lajthiány, a víz mezsége és az érdekeltek nemtörődősége miatt mentésről szó sem lehetett. Az emberek ölbetett kézzel nézték a szörnyű pusztulást. Ily körülmények között a Nagyperkátáról kivonult tűzoltóság az oltásban nem segídezhetett. A tűz keletkezésének okát nem sikerült kipuhatolni. Nem lehetetlen, hogy a géptől kaptatt szikra hamvasztott el ismét ezeket. A kár biztosítás által valószínűleg megtérül.

Bodajkon is nagy tűz volt tegnap Grünfeld Jakab bodajki bérlő gazdaságában. A tűz egy kazalt teljesen, a mellette fekvőt pedig felerészben emésztette fel. Elégtek az összes melléképületek is. Szerencse, hogy a tűz kiütését hamarosan észrevették s az összefutott-csodáság teljes felszereléssel láthatóan a tűzoltói munkához. A kár 4000 K. melynek nagy része biztosítás révén megtérül. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Baleset a cséplőgépnél. Piller István bodajki lakos a járványos gép körül foglalatossá-

dott a cséplésnél. Foglalatosságában közben a cséplőgép dobjából egy vasdarab ugrott ki s oly erővel ütötte meg a szerencsétlen embert, hogy lába eltört. Kimentyő János dr. bodajki orvos kötötte be sebeit.

A piacról. Pór Károly, Bernát István és Bernát Józsefné henfészek előzetes vizsgálat nélkül árulgatták a sertés húst, a piacon, szigorú tilalom ellenére. A szemfüles rendőrök azonban rajt fogták őket s átadták a rendőrkapitányságnak további eljárásra.

Liszt és kenyér.

Irta Idem.

(Folytatás)

A mi már most a kenyér vegyi összetételét illeti, erről a következőket mondhatjuk: Átlag véve 38% vizet, 6% légegytartalmu anyagot, 41% szénhidrátot és 13% hamut tartalmaz, továbbá a héjban kevés dextrin és maltose foglaltatik, a melyek a liszt keményítő tartalmának részleges átalakulásából származtak. A jó kenyértől megkivánja a higiénie, hogy héja ne legyen égett, hanem halványbarna, alatta pedig nagyobb őrgeket ne tartalmazzon, szóval eléggé kiszült legyen. Ha a kenyeret megkopogtatjuk, ne adjon tompa hangot, mert akkor túlságos viztartalma van, hanem tiszta zörejt. Legyen a kenyér kellemes szaga és íze, ruganyos tapintatu, lukacsos, de tapadjon az ujjak között. Állás közben a kenyér folyton veszít súlyából, mert vize elpárolog; a kenyér ezáltal szárazabb, keményebb lesz, de egyuttal kevésbé tápláló is, mint friss, de kihűlt állapotban. Ha a liszt, melyből a kenyér készült, nem volt tiszta, hanem idegen anyaggal fertőzött, természetes, hogy ezek a kenyérbe is átmennek és részletes elemzés által kimutathatók. Különösen említendőek e tekintetben a rézgalic és a timso, melyet kevésbé lelkiismeretes pékek a dohos liszthez szoktak keverni annak javítása céljából. A dohos, romlott liszt sikértartalma ugyanis, nem ad oly jó kenyeret, mint a tiszta liszt, de a két említett anyag alkalmazása mellett eredeti tulajdonait visszanyeri és a kenyér csak úgy meglél és épp oly fehér lesz, mintha jó lisztből készült volna. Azzal azonban nem törődnek az ily pékek, hogy kenyérük nemcsak a liszt

kat a legeslegfelsőbb régiókig tovább folytassa. Asztaltársra, fürdőtársra csak akad majd, de az apró örömeiket, az esetleges kisebb kellemetlenségeket nem lesz senki, aki akkora egyértelműséggel fogja hordani, mint én.

Vége lett a jó napoknak, a mikor nem volt semmire, senkire gondom, Eltem a jelennek, nem törődtem a jövővel. Idegen volt minden körülöttem. Nem ismert a világon senki s nem ismertem a világon senkit. A jó Istenen kívül nem kellett köszöntenem senkit s én is elvegyültem a hétköznapi emberek közé, a kivel senki sem törődött. A hazai politika, az újságírás százféle apró-nagyobb kellemetlenségeitől elszabadult a lelke s szabadon csapongott egy külön világban, a hol az Uristenen kívül senkinek se tartoztam számadással.

Szinte örömmel és büszkén mondom el, hogy hagyományos szerencsém az időjárás tekintetében most se hagyott el. Kellemes, nem hűvös, nem is meleg időt élveztünk állandóan. Itt-ott egy kis eső is esett, de soha alkalmatlanságot nem okozott s a furdést is csak egyetlenegyszer sikerült meghiusitania. Itthon persze azallat térdig jártak a sárban és kergették az őszi és téli kabátokat. Mi az egész idő alatt sem izzadtunk, por pedig nem lévén Velencében, nélkülöztük azt, a mi a fehérvári ember életét itthon tűrhetlenné teszi.

Mikor aztán ennek a paradicsomi boldog állapotnak vége szakadt, eszembe jutott, a mivel püspök atyám elutasasom előtt utnak bocsátott. — Csak menjen! Pihenje ki magát, gyűjtsön erőt, hogy aztán annál többet dolgozhasson. Igen! ez volt és ez lesz a program.

A módját azonban megadtuk a dolognak. A bucszás méltó volt hozzánk. Az öt bus magyar összeült utolsó vacsorára a pilseniben és magyar szokás szerint nem keltünk fel vacsora után rögtön. Először csak a szelidebb talian

itókákat próbáigattuk, aztán elővettük az igazi kedvredertőt, a jó Marsalát, a mely ottlétünk alatt mindig segített feloldani a bubánat nehéz bilincseit.

Tizenegy óraker egy érzékeny, szívréható bucszás után beültem egy gondolóba, és szép lassan eveztem a Hungaria hajóhoz. Körülöttem csupa idegen nyelvű ember pörgötte a nyélt. Olaszok, németek, franciák, meg a jó Isten tudja, hányféle náció. Szinte örültem, hogy egyedül maradhattam. A szivemben is, a fejemben is zsongott még a bucszás fájdalom. Elöttem a doge palota s a Szent Márk-tér került el káprázatos színpompájával. Nézetem, gyönyörködtem benne sokáig, hogy minél mélyebben és feledhetlenül a szivembe véssém.

Azután megindult a hajó. Egy kis gözhajó kikísért bennünket a tengerre. Mert bármennyire udvariasak is a nagyhatalmak egymás iránt, a bizalomnak még csak árnyékát sem merik mutogatni. A kis hajó ellenőrizt a nagyot; hogy nem dob-e le valami tengeri aknát, vagy torpedót, a mellyel az ő féltett drága kincseit, a kikötő körül táborozó hadihajóit esetleg elszűlyezethetné. S csak mikor már a nagy tengeren voltunk, fordult vissza a kis hamis otthona felé.

Künn álltam a fedélzeten. Az éjjeli hűvöség hideg szelet vágott az arcomba. Jól esett. Nézetem, nézetem még soká, míg a távolság el nem nyelte előtem a csodaváros csodálatos szépségeit. Aztán lementem a hajószalomba. Lefeküdtem s álmodtam az eltöltött szép napokról s szivemben visszhangzott az ígérlet a viszontlátásra.

Igen! ha az Isten is úgy akarja, viszontlátjuk még egymást Venczia! bella Venezia!

Bilkel Ferenc.

dohossága, hanem a rézgalic és timsót tartalom miatt is az egészségre határozottan ártalmas. Nánunk egyébiránt a szokás nem oly elterjedt, mint Német és Franciaországban, a hol az ellenőrzés dacára is igen sok timsót és rézgalicot kevernek a liszt közé.

A meleg kemencéből kivett friss kenyér igen ártalmas az egészségre. Eltekintve attól, amit Linne mondott, hogy a belőle elszálló gázok csak úgy fertőzik a levegőt, mint a bor forrásánál származó szénsav, — a gyomorban, mint minden túlmelegétel, könnyen görcsöket okozhat. Hipparates is ismerte már a friss kenyér ezen hatását, midőn azt mondotta, hogy nagy szomjúságot és erős felfuvódást okoz annál, a ki sokat eszik belőle. A XVIII-ik század végéről származó megdöbbentő leírása azonban a friss kenyér evésének valószínűleg a mesék országába való. A hallei egyetem négy hallgatója ugyanis egy vendéglőben sokat evett olyan kenyérből, a mely épp akkor sült meg és közlők három egy óra múlva, a negyedik pedig valamivel később halt volna meg. Egyébiránt a nép is ismeri a friss kenyér ártalmait, legalább erre következtethetünk abból, hogy kenyéret rendszeren csak a sütés utáni napon szegi meg. Avicenna és Galenus, az ó kor két kimagasló orvosa, szintén úgy nyilatkoztak különben, hogy a két napos kenyér a legjobb.

Nem hagyhatom fölemelítés nélkül a nép még egy szokását, — azt, hogy a száraz kenyeret tűzhelyen megmelegíti, miáltal ujjal puha lesz az. Ezen tapasztalati tényt az orvosi kémia nagyon is jól tudja megmagyarázni. A régi száraz kenyér bele ugyanis sikkérből álló állapotot képez, a melyet beszárított keményítő réteg vesz körül. Melegítés alkalmával azután a sikkérvíz veszt, ezt a környező keményítőt veszi magába és így megpuhul. Az ilyen kenyér azonban nyúlós, kellemetlen ízű és kevésbé tápláló.

Meg kell még emlékeznünk a kenyér egyes betegségeiről is, miután azon hibákat, melyek részint a liszt tisztátalansága, részint pedig a készítés mód miatt erednek, főnebb már említettük. A kenyér önálló betegségét penészgombák okozzák és leggyakoribb és tekintetben azon zöldes szineződés, a mely főleg a nedves helyen tartott kenyéren mutatkozik. Ezen penészek az emberi szervezetre való ártalmassága bebizonyította, mert az ily föltűnő színű, kellemetlen szagú és ízű kenyéretől ósztónyszerűleg undorodik az ember és így a hatás nem igen tanulmányozható. Franciaországban a hetvenes évek elején igen sok helyütt undorító ízűvé vált a kenyér, főleg börtönökben és a vele táplált foglyok nagy mértékben lesoványodtak. Kint, hogy az Oidium albicans nevű penészgomba okozta e betegséget és csirát a levegőből jutottak a kenyérré.

Sokszor vöröses foltok láthatók a kenyéren és az újabb vizsgálatok szerint ezen szineződést a levegőben uszkáló Bacillus prodigiosus okozza, a mely vörös festanyagot termel és ez a tápszerekre, de egyéb tárgyakra is rátapad. A közepkor és részben az újkor vallásos felfogásában igen sokszor látjuk fölemelítve, hogy egyes templomokban az oltárkép és más helyeken kenyér vértett, a minek csodás jelentőséget tulajdonítottak, pedig ezt az említett bacillus hozta létre. Ide sorozhatjuk a véres esőt is, midőn a chromogén anyag oly bőven termelődött, hogy az esőcseppek is megszinesedtek általa. De a klasszikus ó-korból is találhatunk ide vágó eseteket. Midőn Alexander Severus áldozatot mutatott be születése napján, az áldozati kenyér mindenki bámulatára vérvörös lett, a fehér ruhán pedig véres foltok látszottak. Ebből közeli halálát jósolták, a mi nemsokára tényleg be is következett. Florianusnak viszont áldozati bora változott véressé, Maximinusnak pedig pajzsán mutatkozott vérfoltok. Hazánkra vonatkozó adataim közül csak egyet említek, mert direkt a lisztre vonatkozik. Rákóczi egyik főemberé gabonát adott át megőrés végett a molnárnak, a ki jrlés után vérvörös lisztet eresztett le a malomkörül, míg a többi liszt mit sem változott színében. Ezen csodás jelenség híre az egész országban elterjedt, a tábor Isten újját látta benne és sokan voltak, a kik már békétlenségre gondoltak.

Mindez, a mit addig mondtunk, a buza-kenyérre vonatkozik, mert jelenleg ez viszi a főszerepet a kenyérfajok között. Kezdetben azonban, főleg Aegyptomban, részben a zsidóknál és

görögöknél is, az árpat használták kenyérsütésre. Az árpakenyérrel a legnagyobb dicséretet talán Artaxerxes Mnemon mondotta, a ki, midőn menekülése közben először evett ilyet, így kiáltott föl: „Milyen nagy élvezettel voltam eddigelé megfosztva!” A rómaiak az árpat nem nagy becsben tartották és Galenus, a híres orvos, a rozsdességű ételdek közé sorozta azt: „Hogy mily csekély értéke volt az árpanak, mint tápszernek, a rómaiak előtt, a következő történelmi adatokból is kitűnik. Polybius megrója azt a hadvezért, a ki a buza kenyér helyett a sokkal silányabb árpa-kenyérrel táplálta katonáit. Svetonius említi, hogy Augustus az ellenség elől elutató, vagy a hadi gyakorlatokban ügyetlen katonákat szintén árpa-kenyérrel táplálta mindaddig, míg meg nem javultak, midőn azután ismét emberi táplálékra, buza-kenyérre, lettek méltókká. A rómaiak ugyanis főleg az állatoknak természetük az árpat, de a nem nagy becsben álló gladiátoroknak is juttattak belőle, sőt időnkint ez képezte ezeknek egyedüli táplálékát, s mire a hordearius, árpan tartott elnevezés is vonatkozik.

Az árpaliszt és az árpakenyér korántsem közeli meg tápérből a buzá. Olcsósága miatt helyenkint a szegény nép tápláléka, habár legnagyobb részben emésztetlenül távozik a belekből. Talán buza liszttel keverve célszerűen volna használható, mert ilyenkor a kenyér épp a buza miatt jzletesebbé válik. A régi népek egyébiránt nagyban természetük az árpat, nem annyira lisztre, mint inkább a belőle készült egyéb élvezeti cikkek miatt. Hogy mily nagy becs volt ezeknek, igazolja Hippocrates, az orvostudomány ós atyja, a ki egész könyvet írt az árpáról. Nagy mennyiségben használták a régiek az árpat a polenta készítésére. A polenta tulajdonképpen megpörkölt árpaszem durva őrlési terménye volt, a melyhez néha lenmagot, koriándert és sót is tettek. Az ily durván őrlött és megszosított árpaliszttal vízzel, vagy édes borral főleresztve, italul használták, sőt pépet is készítettek belőle a görögök. Tacitusból tudjuk, hogy a régi germánoknak is ez volt legfőbb italuk. Az árpából készült a Mazá is, a mely közönséges árpaliszttól olajjal, tejjel, borral, mustival, vagy mézszel gyurt és megsütött kész volt. Az úgynevezett Püsana szintén tisztán rozskenyér és tulajdonképpen az árpa főzetének, a gyógyszerül is használt, de ma már divatját vesztett decoctum hordeinek felelt meg.

A rozstól a buza után legnagyobb mértékben használják kenyérsütésre, részint tisztán részint buza liszttel keverve. Tápláló ereje, emésztetősége azonban csekélyebb, mint a buzáé, habár nem áll az, a mit Plinius írt, hogy t. i. a rozskenyér már a fekete szín miatt is undorító és nem tápláló, legfőbb az éhséget csillapítja. Annyi tény, hogy a rozstól rozskenyér a bővebb sajtartalom miatt nehezebben emészthető és könnyebben romlik, mint a buza kenyér. Liebig éppen a sajtartalom csökkentése miatt azt ajánlotta, hogy a kovászhoz kevés mézszív öntessék, amely a savat különbözősíti és a kenyér ezáltal fehér, ruganyos, porhanyó, nem túlságos nedves lesz. Javaslatát azonban nem ment át a mindennapi gyakorlatba. A roz egyébiránt a magyar népek, főleg buzával keverve, legjobban használt tápszere és az élelmezési statisztika szerint a kenyérhez fölhasznált összes gabonaneműekből 31% esik hazánkra a rozra. A magyar gazdaasszonyoknak a rozskenyér sütésénél is van egy, a tapasztalat által igazolt műfogása melyet az orvosi kémia szintén helyesnek ismer, el. Kevesebb sőt vesz a téstához és jobban megdagasztja, a kemencét pedig erősebben befűti, mint mikor buzából süt kenyeret, mert ez által a rozskenyér jobban kisu, sajtartalma kevesebb lesz és nedvessége is csökken.

A zab, melyből a régi germánok pépet szoktak készíteni és ez állandó táplálékuk volt, ma már csak legfőbb a szegény néposztálynál és inség idején ad kenyeret. Hazánkban különösen a tótok és a rutének által lakott vidékeken használják kenyérsütésre. A zabkenyér szokatlan kesernyés ízű, de eléggé tápláló. Lisztre az angol kezdeményezése folytán újabb időben nagyon divatba jött különböző pépek készítésére, a melyek tejjel készülvén, eléggé táplálók, csak hosszabb időig tartó főzést igényelnek.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

Katholikus hitvédelem. A jövő tanévtől kezdve a középiskolák VIII. osztályában is életbe lép a vallás tanításának új rendje, mely szerint az iskolából kilépni készülő ifjú hittani tanulmányainak betetőzésekként szent hitünk tengersok oldalról támadott tanainak apológiájával, védelmével fog foglalkozni. A Szent-István-Társulat már gondoskodott is e célra jó tankönyvekről. Egyszerre két apologetika is megjelent kiadásában. Az egyik *Ulyárik Jenő* főgimnáziumi hittanár, a másikat pedig dr. *Schütz Antal* kegyesrendi tanár írta. Mindkét mű a középiskolai tanuló ismeretköréhez illeszkedve lehetőleg kimerítőleg tárgyalja a katolicizmus ellen hangoztatni szokott összes kifogásokat; világos logikával s éles dialektikával védelmezik a kétségbevitelt tanokat. Bármilyeket választják is hittanáraink, mindegyiknek lelkiismeretes megtanulása által hittani tanulásának, sőt mondhatjuk egész középiskolai tanulásának méltó summázásához jutnak deakjaink, sőt hasznossal és tanulsággal olvashatja a könyveket minden művelt katolikus hívó is. Ulyárik könyvének ára 1 korona 80 fillér, dr. Schütz könyvéé 1 korona 40 fillér. Mindégyik megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkereskedésében, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2.

Egyházi közlöny (szerkeszti Gerely József) XIX. évf. 31. számának tartalma: Vezércikk: Mayer Ker. János, Speciális lelkipásztorkodás. — Egyetemes egyház: Kik ellen szól az új Syllabus. — Indexre tett művek. — Nocella bíboros halála. — Új egyháztörténet. — Új francia püspök. — A „Damain” megszűnt. — A Schell-ügy — Bold. P. Canisius és az index. — Szociális kurzus. — A paradicsom helye. — Protestáns missziótevékenység a XX-ik században. — Két neves német theologus halála. — Atheista botrány. — Időszerű kérdések: Dr. Erhardt Albert, ford. Gy. K., A katolikus theologia nemzetközi helyzete. (III.) — Lelkipásztor: Hodoogus, Az iskola-végzett leányok lelkipásztori gondozása. — Kiturgia: Ádám Mike, Gyakorlati megjegyzések. — Határozatok: A Szentcsék legújabb határozatai. — Egyházi archépek: Marsó Géza. — Szeljgyeztetek: (H), A vezeklés problémája. — A hét krónikája. — Irodalom: Herders Konversation-Lexikon. — Szociális iratok a nép számára. — A hét világtörténelméről. — Személyi hírek, változások és apróságok. — Memento. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII., Esterházy-utca 15.

Népszerű hazafias könyvecskék! A magyar ember mindig örömet emlekezik azokra, akik a hazának dicsőségét, a nemzetnek jólétét szereztek. Ennek a hazaszeretethez a fokozására és megerősítésére szolgál a Szent-István-Társulatnak két legújabb népirata, melyekben a régi magyar dicsőség legragyogóbb alakjainak: Mátyás királynak (244. szám, ára 16 fillér) és Hunyadi Jánosnak (246. szám, ára 12 fillér.) élettörténete van érdekesen, tanulságosan és lelkesítően elmondva. Szeretettel ajánljuk a könyvecskéket jó magyar népünknek és különösen a magyar ifjúságnak. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV. Kecskeméti-utca 2. A könyvecskék árát levéltételekben is elfogadják.

A madarak védelme. Az utóbbi időben a kormány, a különféle hatóságok és különösen az iskolák nagy gondot fordítanak arra, hogy a madarak kellő ápolásban részesüljenek. Ebből az egyaránt nemes és hasznos törekvésből kivette a részét a Szent-István-Társulat is mikor a napokban kiadta népiratának 248. számát, melyben a madarak védelmének fontosságáról oktatja ki a jó magyar népet. E füzetek mig egyrészt feltárja az oktan madárpusztítás káros következményeit, másfelől a madárvilág kedves jeleneteivel szórakoztatja az olvasót, úgy, hogy aki a könyvecskét végigolvassa, az bizonyára szeretete és pártfogásába veszi az erdők és mezők hasznát és gyönyörűséget okozó szárnyas lakóit. Megszerezhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében: Budapest, IV. Kecskeméti-utca 2. Ara 10 fillér, mely levéltételekben is fizethető. Tömeges (5 koronán felül) rendelésnél 40% árszámvetés.